Ч. 40 Неділя 20 лютого (4 Марта) 1894. Рік IV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій години по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтовоі.

Рекламациі незапечатані вільні від оплати почтовоі.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскоі“.

Передплата у Львові в Адміністрациі „Ґазети Львівскоі“ і в ц. к. Староствах на провінциі:

на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр

Рада державна.

На вчерашнім засіданю Палати послів подав перший віцепрезидент Катрайн до відомости послів, що президент Хлюмецкий виїхав для поратованя здоровля на полудне. — Мін. фінансів, др. Пленер, предложив додатковий проєкт закона в справі удержавненя сітий телефонічних з жаданєм вставленя до буджету на ту ціль суми 160.000 зр. — Мін. справедливости, гр. Шенборн, відповідав на інтерпеляцию Ґавка в справі сконфіскованя якихсь письм Дірінґа і сказав, що не може вдавати ся в критику вироку судового.

Міністер скарбу відповів на інтерпеляцию що-до обкраденя Ферлєсом каси довгів державних. Нарікав, що висші урядники каси не слідили урядово за житєм Ферлєса, і оправдував їх по-части тим, що Ферлєс умів хитро скривати все, що могло би збудити підозріне. Навіть полиция не знала, як Ферлєс жив, а противно при кінци р. 1891 при нагоді узнаня праці Ферлєса в товаристві ветеранів, виставила єму як найгарнійше сьвідоцтво. Жінка Ферлєса удержувала каварню. Міністер замітив до того, що жінці урядника касового не вільно вести каварні *(браво)* і заповів, що такі факти буде усувати безусловно.

На поступованє Ферлєса в касі звернено увагу при справі цукрового підприємства і вже готовлено ся єго спенсионувати. О неправильнім поступованю урядників контролі нема ані мови. Доси обовязуючі приписи вистарчають для безпечности служби касовоі.

Справа правильної контролі в головній касі державній єсть уже від давна предметом нарад в Міністерстві скарбу. В касах державних декотрих урядників позмінювано. Ще перед викритєм спроневіреня Ферлєса спенсионовано дотичного контрольора, бо не шконтрував кас. Заряджено дальше докладне сьлїдство, а урядники, на котрих паде вина якоі недостаточноі контролі, будуть за се відповідати *(оплески)*.

По верифікациі виборів представив пос Піньскпй іменем комісиі для реформи закона карного внесенє на заведенє скороченого поступованя при обрадах над дотичним законом в повній палаті. Після гадки референта буде можна в специяльній дискусиі радити лиш над тими внесенями, котрі поставлено вже підчас ґенеральноі дебати. — Против того внесеня виступив насамперед пос. Шорн а відтак Слявік, котрий добачував в скороченім поступованю обмеженє прав парляментарних і застрі постанови в проєкті против виновників політичних. — Пос. Ферянчич промавляв за конечностию скорого заведеня нового закона.

Промавляли ще пос. Патай за, а пос. Пацак против внесеня. Сей послідний доказував, що внесенє пос. Піньского єсть суперечне з законом, бо не дає послам можности ставити при кождім параґрафі своі внесеня. Чехи не думають робити міністрови Шенборнови ніякоі чемности, хоч би він загрозив, що подасть ся до дімисиі, коли се внесенє не перейде. — Міністер справедливости ґр. Шенборн доказував, що о обмеженю прав парляменту не може бути ніякоі бесіди, а противно пошкодило би то всім партиям, наколи-б показало ся народови наглядно, що порушеноі таки самим парляментом ще перед 20 роками реформи закона карного не можна було доси перевести. Міністер зазначив і то, що реформа поступованя в процесах цивільних стоїть також в тісній звязи з реформою закона карного. Пос. Пацакови сказав міністер, що він не почуває ся до того, мов би старав ся заострити постанови карні против виновників політичних, а хоч в проєкті деякі постанови заострено, то инші постанови знов випали значно лагіднійше. — Остаточно ухвалено внесенє о скороченю поступованя при нараді в повній Палаті.

Пос. Кравс інтерпелював правительство в справі авансованя части судиів повітових з VIII до VII кляси ранґи, а пос. Ріхтер в справі млинів угорских. На тім закінчено засіданє а слідуюче назначено на второк.

В комісиі войсковій вела ся вчера нарада над справою обовязкового зголошуваня ся до ополченя. — Пос. Людвиґсдорф висказав обаву, що сей закон обмежить свободу переселюваня ся людем, що належать до ополченя. — Мін. Вельзерсгаймб відповів на то, що контрольні збори ополченців будуть відбувати ся там, де ті люди будуть мешкати. — Пос. Пфайфер доказував, що новий закон принесе лиш ще більші тягарі а людність цивільна не має рівноуправненя, чого доказом випадок з капітаном Бурешом. Парлямент не повинен дати ухвалювати сего закона, доки аж не буде переведена реформа войскового закона карного. — Пос. Кравс зазначив також, що на нарід спадуть великі тягарі, але заявив ся за законом і просив міністра, щоби він як найскорше дав відповідь на інтерпеляцию в справі капітана Буреша. — Пос. Тільшер доказував, що закон сей єсть занадто строгий і вносив, щоби перейти над ним до порядку дневного. — Пос. Турн-

---

37)

Похатник.

(Повість з американьского житя — О. Руппіюса.)

(Дальше).

Частина чотирнайцята.

Рішенє.

Коли Гельмштедт пробудив ся, була вже далеко пізнійша пора, як то було єму на руку. Він гадав, що стане зараз по сніданю в Оклі, а тепер могло ще й так бути, що вже не застане Еліота дома. В єго комнаті було тепленько і він убрав ся чим скорше. Коли зійшов сходами на долину, побачив молоду господиню дому, що ішла через сїни, але она почувши єго кроки, пристанула і підождала на него. Єі лице якось так ясніло, що єму аж нагадала ся перша єго стріча з нею в Ню-Йорку; она взяла єго за руку і сказавши до него: Ходіть, Августе! — повела єго до одноі із позадних комнат. Двері отворили ся, а з крісла, що стояло коло коминка, підняла ся панночка в сукни до їзди верхом. Гельмштедт побачив перед собою бліде личко, що усьміхало ся так весело до него, як сонечко, побачив двоє великих чорних очий, що дивили ся на него з повним вдоволенєм серця. — Оленко! — крикнув він, а она витягнувши обі руки, пустилась до него. — Ось я, Августе! — сказала она і взявши єго за руку, пристанула та з щирою преданностию дивила ся єму в очи — ти казав, що ти мене собі вибореш, а то я мусіла тебе собі виборювати! — докінчила она говорити і притулила ся очима, повними сльоз, до єго плеча. Він обняв єі і поцілував єі в шию, та вже й позабув на всі ті клопоти, що єго мучили доси, а коли она підняла знову заплакане личко та усьміхнула ся до него, то він почув, що не має вже в собі ніякоі сили, щоби їй оперти ся. Повів єі до крісла, де она сиділа, пригорнув там єі до себе та через хвильку дивив ся в заплакані єі очи — через хвильку незакаламученоі щасливости. — І ти кажеш, що вже не підеш від мене? — Она, повна щастя, усьміхнулась і кивнула головкою, що ні. — А що-ж скаже на то твій тато, Оленко? — Лиш на малу хвильку зависла на єі лици як би якась легенька хмара. — Не тепер, Августе, говорити тобі о моім татови, — сказала она стиха. — Коли я дістала вість о твоій судьбі й о тім, що маю стати за сьвідка та виратувати тебе від несправедливого засуду, то я знала, що мені лиш вибирати або тебе або родичів; не було иншоі ради. А в сьвятім письмі преці сказано — говорила она дальше піднявши головку і дивлячись єму щиро в очи — що женщина оставить отця і матер, а що моі родичі не конче мене любили, то показало ся, що змушували мене віддати ся за чоловіка, від котрого мене лиш сам Бог виратував. Мені видить ся, що я за ту одну безсонну ніч, яку, бючись з всїлякими гадками, перебула перед моім приїздом сюди, стала о яких десять літ старша; а коли я стрітила тут так несподівано мого тата, то хоч і як мене серце боліло, коли побачила, що він такий зажурений, я все таки мала ще досить сили до того, що мусіла зробити. Я поїхала вчера з моім татом до Оклі, бо так Павлина хотіла. Я сиділа коло него на возі, а Сара спереду коло Діка, але він дивив ся лиш по полях і через цілу дорогу до мене і словом не відозвав ся. Коли ми відтак приїхали до дому, то він зліз з воза, як коли-б був сам один; але я пішла за ним до бібліотеки. Тату — кажу — чи ви вже не хочете до мене говорити? Він дивив ся на мене, мов би аж тепер перестав думати. — А хиба-ж ти заговорила до мене, коли ти нині ставала перед судом і людьми, хиба ти погадала на своіх родичів і на свою честь? — Тату — кажу — а хиба-ж ви хотіли, щоби єго засудили через то, що він не хотів пустити мене в неславу, або може було би лїпше, коли-б я була стала найнещаслившійшою жінкою через Бакера, від котрого би мене виратував? — Він не відповідав на то нічого, лиш заєдно дивив ся в огонь, як би мене й небуло в хаті. — Тату, чи таки не хочете вже до мене ані обізвати ся? — спитала я ще раз, але коли він обернув ся лицем в другий бік, то мене взяло ся щось такого, чого я ще доси ніколи не за-

гер жалував ся на збиткованє ся над вояками. — Мін. Вельзерсгаймб боронив войсковости і заявив, що відповість на інтерпеляцию в справі Буреша, скоро лиш збере дотичний материял. — По сім відкинено внесеня Пфайфера і Тільшера та ухвалено приступити до специяльної дебати.

Перегляд полїтичний.

З Відня доносять, що Рада державна буде радити до 17 с. м., а від того дня розпічнуть ся ферії великодні. По Великодни збере ся Рада державна знову дня 3-ого цьвітня.

Що-до реформи виборчої то зачувати, що проєкт виготовлений правительством в сїй справі, а предложений предсїдателям клюбів, має дуже зближати ся до внесеня, яке поставив був своего часу пос. Лїнбахер, котрий домагав ся заведеня пятої куриї інтересів, котра висилала би 42 своїх послів. Зачувати також, що до Відня покликано послів Ріґера, Цайтгамера і Шмейкаля для наради над подїлом нових округів виборчих.

Пп. Мінїстри гр. Кальнокий і Пленер мають поїхати до Будапешту в справі наради над угодою торговельною з Росиєю.

Парлямент нїмецкий ухвалив всїми голосами против голосів поступовців і социялїстів відослати предложенє о заключеню угоди торговельної з Росиєю до комісиї. Комісия та складає ся з 14 прихильників а 11 противників угоди.

З Бїлграду доносять, що там все ще удержує ся поголоска о застановленю конституциї. Кажуть також, що бувший реґент Рістич має бути іменований комісарем для цїлої Сербії, щоби розслїдив, який настрій єсть в краю. Здає ся, однакож що поголоска ся єсть не конче правдива. — Полїция бїлградска застановила видавництво кількох ґазет радикальних за то, що они напаствували кор. Миляна.

В анґлїйскій палатї послів заявив Ґледстон, що межи палатою послів а палатою панів єсть так велика різниця, що нарід сам мусить рішити, котра з тих палат має рацию. В понедїлок має бути парлямент анґлїйский закритий а нова сесия розпічне ся 12 с. м.

Новинки.

Львів дня 3 марта.

— **Іменованя.** Мінїстер торговлї іменував управителя уряду почтового в Сучаві Касияна Соневицкого головним касиєром при касї дирекциї почтової в Чернївцях. — Президент вищого суду краєвого в Кракові іменував Ів. Іванишова, підофіцира рахункового 90 полку піхоти в Ярославі, канцелїстом суду окружного в Новім Санчи.

— **Конкурси.** Окружні Ради шкільні в Ярославі і Надвірній розписали конкурси, перша з речинцем до 15 цьвітня, друга до кінця марта, обі на кількадесять посад учителїв народних. — Видїл ради повітової у Львові оголошує конкурс з речинцем до 15 марта на 2 посади кондукторів дорожних з платнею річною по 420 зр.

— **Видїл краєвий** іменував на сесиї передвчера нових урядників. В відділї концептовім секретарем іменований Осип Абґарович; — віцесекретарями: Марко Бялобжеский, Брон. Шворм і др. Іван Генрик Савчиньский; — ад'юнктами концептовими: Вяч. Квятковский і др. Ст. Мізевич; — концепистами: Мик. Лятошиньский і М. Масловский; — аплїкантами І. кляси Тит Романчук і др. Фелїкс Писарский. У відділї мелїорацийнім Леопольд Бронґлевич адмін. референтом. У відділї касовім Антін Чайковский ад'юнктом; Волод. Рудзкий і Адам Яблоньский іменовані офиціялами; Ст. Соболевский і Людвик Кубе асистентами; Щепаньский і Пірожиньский практикантами касовими. У відділї рахунковім: Конст. Ольшевский ад'юнктом, Ахиль Кубаля асистентом, Олекса Венгринович практикантом, Осип Попович аплїкантом. У відділї манїпуляцийнім: Іван Маєвский і Осип Шім етатовими писарями; Андрій Якубовский, Ів. Заячківский і Александер Латковский аплїкантами.

— **Іспит кваліфікацийний** на учителїв шкіл народних зложили перед перемиською комісиєю іспитовою: Ос. Яворский, Гавр. Ковальский, Мальв. Федоровичева, Кам. Ференцевичівна, Ванда Інесівна, Кар. Гарбенівна, Соф. Янишовска (з відзначенем), Люб. Лишківна, Соф. Левицка і Єл. Оскардівна (з відзн.).

— **З „Просьвіти“.** На засїданю дня 28 м. м. рішив видїл „Просьвіти“ вислати на прошенє редакциї видавництва Oesterreich in Wort und Bild клїші до портретів наших померших галицких і буковиньских писателїв і учених, як Маркияна Шашкевича, Антона Могильницкого, Михайла Осадцї, Володимира Барвіньского, Евгена Желехівского і Осипа Федьковича. Портрети сих мужів поміщені будуть в згаданім видавництві, куди ввійде також коротка істория розвою письменної словесности в Галичинї і Буковинї, зладжена головою „Просьвіти“. По довшій і оживленій дискусиї над справою видавництва книжок „Просьвіти“ вибрано одноголосно комітет з шістьох членів видїлу, котрий буде старатись о придбанє материялів до книжочок, пригідних для товариства. Комітет буде руководитись пляном, виготовленим уже давнїйше для видавництв товариства, постарає ся о придбанє чужих творів популярних, котрі би надавали ся до перекладаня на нашу мову або до перерібки і порозуміє ся з тими людьми у Львові і по-за Львовом, що перекладанєм або перерібкою схотять заняти ся. До комітету вибрані пп.: Белей, Дольницкий, о. Чапельский, К. Паньківский, Врецьона і Макарушка. Рівно-ж порішено друкувати книжочки „Просьвіти“ більшими, ніж доси, черенками.

— **Вінчанє п. Михайла Струсевича** одвічального редактора „Дїла“ з панною Євгенією Ціпановскою, дочкою о. Матея Ціпановского, відбуде ся в Реклици коло Мостів великих дня 4 марта.

— **Житє в читальнях.** В читальни у Пристани повіта жовківского відбув ся минувшого місяця 4 дня гарний вокально-декляматорский вечерок. Читальнею занимає ся о. Е. Омеляньский при помочи дїяльного видїлу і членів. Проґрама вечерка складала ся з сьпівів і деклямаций.

— **Фонетикою** друкують ся у нас кромі ріжних книжок також ті ґазети і журнали: Зоря, Правда, Житє і слово, Дзвінок, Учитель, Правнича часопись, Народ, Хлїбороб, Буковина, Записки товариства ім. Шевченка і Народна Часопись. По половинї фонетикою і етимольоґією друкують ся Батьківщина, Читальня і Ілюстрована бібліотека для молодїжи. Правописию етимольоґічною друкують ся лише: Дѣло, Душпастырь, Посланникъ, Добрі ради та виданя „Просьвіти“. З того видко, що тепер найбільше в уживаню фонетична правопись.

— **Дирекция купелевого заведеня в Любіни великім** рішила, так як і попередних лїт, неза-

знала; менї здавало ся, що мої родичі, то якісь самолюби, що кинули мене Бакерови на жертву а тебе були би з холодною кровю віддали до криміналу. Тату, коли не хочете вже, щоби я називала ся вашою дитиною, то скажіть! — відозвала ся я ще раз і розплакалась; Бог сьвідком і моя совість, що я не допустила ся нічого злого, а коли ви думаєте, що я вам сорому наробила, бо не пішла туди, куди ви хотїли, то нехай і так буде; я й то возьму на себе. Тогди обернув ся тато до мене, а був такий блїдий, що менї мало аж серце не пукло мимо мого роздразненя. — То така моя кара — сказав він — іди собі, куди хочеш, та бери все на себе, але не говори вже до мене! — Сказавши то він встав і вийшов на двір. Я вже не плакала, Августе; в менї відозвалось якесь таке сильне чувство, що я не могла инакше зробити; лиш коли я подумала, що діє ся мому татови, то мене так то болїло, як би огнем пекло. Коли я відтак вийшла з комнати, стояла Сара в сїнех все ще так з своїм вузликом, як злїзла з воза і плакала гіренько — нїхто анї словом не відозвав ся до неї, анї не сказав, анї не показав кутика, де їй притулитись; я взяла єї до своєї комнати і там переночувала она у мене на земли; менї здавало ся, що моя доля майже така, як і єї. Я переспала ніч спокійно, бо знала все наперед, як то буде. Рано сказав менї Дік, що тато поїхав в поле, а я зараз здогадалась, що він не хоче сходитись зі мною, бо в зимі чей нема чого їздити в поле. Я казала осїдлати собі тогди коня і — ось я тут, Августе!

В сих словах „ось я тут“ пробивав ся такий голос, що від него задрожали аж всї нерви в молодім чоловіцї, але й зараз прийшла єму на гадку одвічальність, яку він бере на себе. Він обняв єї обіруч за головку та поцілував в очи, з котрих покотились ще дві сльози, а відтак відозвав ся: А чи знаєш ти, моє серденько, що я бідний, таки направду бідний?

Она лиш кивнула на то головкою. — Та-ж коли-б не то — сказала она відтак — то я не була би тебе у нас побачила.

А чи знаєш то, що я вийшовши вчера з вязниції, де мав свій кутик, не маю де тебе примістити, що не маю нїякої посади, щоби хоч що-то заробити?

Она кивнула знов головою і усьміхнулась. — А що-ж то вадить тобі витягнути руки і постарати ся о то, чого тобі потреба? — сказала она відтак — що тобі стоїть на перешкодї заробляти собі гроший, кілько хочеш, коли не маєш ферми? Хиба-ж ти, хоч бідний, не богатший від тих всїх паничів разом з нашого сусїдства? — сказала она і стала весело сьміятись. — Правда, Августе, що з мене легкодушна дитина? — сказала она відтак — але чи можу инакше робити, коли виджу, що хтось стоїть, як би перед якоюсь загадкою, де нїякої нема? Хиба-ж нема у тебе такого знаня, що у нас бере ся на вагу золота, а котрого тобі у нас всї завидують? Я знаю, що мій тато мав на думцї, коли сказав „бери все на себе“, але й знаю, що він стратив в тобі, а тим я вже не журу ся, що возьму на себе. Ти міг би дістати посаду якого старшого клерка або бухгальтера, як богато инших людий жонатих — а ти ще й граєш на фортепянї та умієш по французски; родини з цїлої околиці брали би тебе дуже радо за учителя для своїх доньок. Потребуєш лиш слово писнути, а будеш мати учениць більше, як потреба, та заробиш собі гроший, кілько схочеш. А не схочеш учити в приватних домах, то маєш недалеко міста аж дві академії — там потреба учителів до музики і язиків, бо хоч они й обіцюють значну платню, то не могли доси звабити в наші пралїси добрих учителїв. Скоро лиш схочеш, то знайдеш собі таку посаду, що кожда дївчина була би гордою називатись твоєю жінкою; ти такий богач, а сам того не знаєш.

Гельмштедт дивив ся на єї зворушенє лице, в котрім пробивав ся розум і оно здавалось в сїй хвили ще краснїйше. — Я такий, богач, що аж сам того не знаю, — сказав він і вдивив ся в ню, так, як би аж не міг на ню надивити ся, а она закрила єму очи руками.— Та-ж ти знаєш, що я то не так думала! — сказала она — але чи й ще не знаєш що робити?

Він відсунув єї руки та промовив поважно: То лиш тобі так здає ся; я радив ся вчера з Мортонами о моїй будучности, а они не могли дати менї нїякої ради.

— Бо пан Мортон вже старий чоловік, а Павлина за мало ще знає тутешне товариство; але й сам Мортон признасть, що я правду кажу, скоро почує мою гадку. Хиба хочеш чого більше, коли тобі скажу, що буду зносити з тобою всяку недолю, яка з того вийде? Ріши ся лиш, або оставатись тут на селї або іти до міста, а кілька слів, і буде все в порядку.

Гельмштедт призадумав ся на хвильку.— Поговорим ще з п. Мортоном — сказав він відтак — коли він годить ся з твоїми поглядами, то піду тогди, Оленко, до твого тата — бо не хочу з нїчим крити ся, і стану перед ним, як мужчина перед мужчиною.

Олена на то лиш почервонїла ся і встала. — Зроби так а я буду горда з того — сказала она — але намятай, що доки я ще по закону не твоя, то мій тато має власть наді мною, а хоч він тепер і казав менї іти від себе,

житочним сьвященикам, потрібуючим купелів, давати їх безплатно, если користаючі з них будуть що день в каплици згаданого заведеня відправляти св. Литургію. Таким священикам призначув ся один з чотирох купелевих сезонів, т. є. від 20 мая до 20 червня, від 20 червня до 20 липня, від 20 липня до 20 серпня і від 20 серпня до 20 вересня. Длятого взиває управа заведеня сьвящеників, потребуючих купелів, щоби як найскорше повідомили єї о тім і донесли, в котрім сезоні мають там явити ся.

— **За кварту горівки.** В селї Шкутин пов. коньского селянин Ратушняк, молодий 23-лїтний парубок, був на весїлю в одного сусїда. З весїля вийшов на хвилю до другого дому і там балакаючи похвалив ся, що з'їв фунт ковбаси, а тепер випив би цїлу кварту горівки, як би тілько хто дав. Найшов ся знайомий, що поставив Ратушнякови кварту горівки. Той виляв горівку в чотири горнятка і потім один по другім випивав. При четвертім почав бігати, як не свій, за пів години впав без памяти на землю, сїм годин мучив ся і вмер.

— **Піша подорож довкола землї.** Берлинець Генрик Штоль заложив ся в Лондонї о 5000 марок, що від 15 червня 1893 р. до 1 січня 1896 перейде пішки всї пять частий сьвіта, що в кождій відвідає бодай дві держави і що заробить собі в дорозї на кошти подорожи. Дня 15 червня 1893 р. вийшов Штоль з Лондона і через Берлин, Відень, Венецию дістав ся до Альжира, де єго арештовано яко шпигуна і випущено на волю по 4-місячній слїдчій вязници. З Альжира удав ся через Марсилїю і Штрасбург до Франкфурта над Меном, щоби відтак перейти через Відень і Берлин до Росиї, а звідтам через Персию і Індиї до Австралиї і Америки.

— **Уплата процентів з 1781 р.** В однім селї в долїшній Австриї мав двір запис на своїм ґрунтї на суму 3600 зр. і мусїв виплачувати замісцевому священикови по 4 процент річно. Але що той запис походив ще з 1781 р.; отже з часу, коли були ще т. з. прості риньскі або сороківцї, (т. зв. віденьска валюта), на котрі ішло після теперішной рахуби по 42 кр., а опісля знов настала валюта конвенцийна після котрої риньский мав 60 т. зв. срібних крейцарів, а на теперішні гроші 105 крейцарів — то двір платив священикови так: давав єму що року 144 простих риньских процентів, але обчисляв їх на валюту австрийску і аж до 1887 р. по 40 зр. за 100 риньских простих, значить ся 60 зр. і 48 кр. В тім роцї приказало старосто дворови, щоби він платив священикови після валюти конвенцийної, отже за 144 простих 151 зр. і 20 кр., а двір платив так. Але в 1891 р. дня 10 марта рішив найвисший трибунал, що всї уплати, що походять ще сперед 1799 р., мають обчислювати ся після валюти віденьскої, отже за кождих 100 простих риньских має ся платити 42 зр. а. в. Двір зробив тогди процес і домагав ся звереня надвишки, яку платив від 1887 р. Суд рішив тепер так, що дворови не належить ся надвишка, бо хоч староство свого часу похибило, визначивши єму більшу уплату, то однакож двір против того не запротестував, отже й добровільно приняв ся платити.

Всячина.

— **Кістяний чоловік.** Нема чоловіка без костий, то правда, але щоби був кістяний чоловік, тому би може нїхто не повірив; а однакож і то єсть. В сали викладовій професора дра Нотнаґля в Відни, показував дня 1 с. м. єго асистент др. Льоренц слухачам медицини на однім чоловіцї дуже рідкий а цїкавий случай недуги, котра проявляєсь тим, що поодинокі мушкули в тїлї чоловіка переміняють ся в кости і так поволи робить ся цїлий чоловік — кістяний. Др. Льоренц сказав, що наука лїкарска знає доси всего лиш про 20 випадків тої недуги. Житє чоловіка, що дістане ту слабість, єсть страшне. Чоловік той не може рушати анї руками, анї ногами, бо все тїло на них, всї мушкули переміняють ся в кости, навіть голова стане єму, як то кажуть, кілком; він не може отворити рота, бо й той єму робить ся кістяний і єго треба годувати руркою, котру всуває ся єму аж до горла. Рівночасно показує ся на тїлї такого чоловіка множество більших і менших, твердих наростків, а коли їх прорізати, то показує ся, що в тих місцях зробила ся з тїла — кість. Яка єсть причина того, що цїле тїло переміняє ся в кість, того ще не можна було доси вислїдити. Також і не знайшла ся доси нїяка рада на то, щоби можна чоловіка від неї зовсїм вилїчити, або бодай єї здержати; для такого чоловіка ще найлїпше, коли-б смерть єго чим скорше забрала, бо цїле житє єго — то лиш страшенна мука.

— **Пачкарство в Росиї.** Росийскі часописи доносять, що на границі росийско-галицкій, в Росиї, на Волини і Подїлю єсть пачкарство так добре зорґанїзоване, що всякі товари з заграници можна через пачкарів далеко борше дістати, як через комору. Пачкарі мають там свої контори і умавляють ся з купцями формально що-до цїни, речинця і скількости маючого їм доставити ся замовленого товару. Коли яка посилка одної контори дістане ся в руки сторожи пограничної, то зараз виручає друга контора і купець не має страти. Всї контори пачкарскі стоять з собою в звязи і держать пачкарів, котрим платять по 5 до 10 рублїв від одного „ходу“. Пачкарів нїхто не денунциює, бо всї їх боять ся. Контори пачкарскі фальшують також пльомби, печатки, написи і знаки фірм так зручно, що навіть досьвідні урядники митові не в силї їх розпізнати.

— **Цукор з вугля камінного.** Італїяньскому хемікови Пеллеґрінїому удало ся виробити з т. зв. ґазу етиленового, котрий вирабляє ся з вугля камінного, коли єго жарить ся в замкнених кітлах, і з вуглевої кислоти та трохи пари, такий сируп, котрий має в собі дуже богато цукру. Треба лиш той сируп заварити, щоби з него зробив ся майже зовсїм чистий і вільний від всїлякої домішки цукор. Доси виробляно цукор з бураків цукрових і з цукрової тростини, а тепер будемо мати ще й цукор з вугля камінного. Цукор, як звістно, складає ся з вугля, водня і кисня, котрі то первотвори лучили ся доси в ростинах, а люди готовий вже цукор з них добували; тепер вже й без тих ростин можна буде робити цукор, котрий, як кажуть, буде навіть значно дешевший.

Господарство промисл і торговля

— Ц. к. Дирекция зелїзниць державних оголошує: З важностию від 1 марта 1894 заведена тарифа специяльна для перевозу товару рогатого зі стациї ц. к. австрийских зелїзниць державних (шляхи в Галичинї і Буковинї), як також з буковиньских зелїзниць місцевих до Бреґенц, Бухс, Ст. Марґаретен стаций ц. к. австрийских зелїзниць державних і Лїндав стациї королевско-баварских зелїзниць державних і ц. к. австрійских зелїзниць держ.

то все таки думка в чоловіцї зміняє ся, як той вітер!

Гельмштедт споглянув живо на єї чорні, споважнїлї очи і єму здавало ся, як коли-б тепер настала рішаюча хвиля на цїле єго житє. Поговорім ще з Мортонами — сказав він схопившись — а відтак нехай діє ся Божа воля. Він обняв єї, поцїлував в очи, поцїлував в уста і сам вже не знав, чи то цїлує єї яко свою суджену, чи в послїдне перед розлукою. —Ходи— сказав він і повів єї до парльору.

Павлина стояла у вікнї, коли они увійшли і обернувшись повитала їх легеньким усьміхом, але єї очи були заплакані. Гельмштедтови аж тепер прийшло на гадку, що він навіть і не чув, коли она вийшла з комнати, привівши єго до Олени. Але не мав часу довго роздумувати, бо із софки недалеко від печи підняв ся Мортон і спитав їх, чи они вже порозуміли ся з собою.

— Я хотїв би з вами щось порадитись, а може й просити о поміч — сказав молодий чоловік — лишім панї за той час самі!

Мортон потакнув мовчки головою, взяв єго попід руку і вивів до сусїдної комнати. — Сїдайте собі! — сказав він тут, показуючи на крісло з опиралом — та розкажіть все, що у вас на серци!

Гельмштедт розповів коротко, що зайшло межи Оленою а єї батьком, та які єї гадки і надії на будучність. Мортон вислухав єго а відтак каже: Скажу вам насамперед, що тота дитина розумнїйша, як ми всї разом; може й то любов так розтворила їй очи. Ви кажете, що могли би учити гри на фортепянї; я вам дам гроший на початок — які ми дурні, що й самі не впали на ту гадку; та-ж у нас на цїлім полудни попитують дуже за такими людьми. Коли хочете, то ще завтра піду до обох академій з вами, а ви станетесь добродїєм многих родин, що тепер висилають великі суми на всхід за свої доньки. Але коли хочете, щоби вам пощастилось, то мусите мати жінку; дївчата, котрі би вам віддавано в опіку, що правда, ще дїти, але все-ж вже мають по шіснайцять та сїмнайцять лїт, длятого скажу вам ще щось другого: ідїть так, як стоїте з Оленою до митового судиї і повінчайтесь; я вже постараюсь, що не буде нїякої перешкоди. Тим поперше закінчить ся ваш процес, а ви зискаєте собі у людий довірє та сочувство; по друге, не знаєте ще, що зробить Елїот, коли верне домів і побачить, що дївчина пішла в сьвіт — він може не вірив в єї енергію — а по правдї сказавши, ви таки повинні то зробити для Олени. Коли-ж схочете піти до єї батька, то підїть, коли вже не буде можна нїчого змінити.

Гельмштедт встав поволи з крісла і аж цїлий був червоний. — Чи ви, пане Мортон, радите менї так яко чоловік, що знає тутешні обставини і розуміє, чого честь вимагає — спитав він — та самі би то простили, коли-б були батьком?

— Раджу вам то, як чоловік честний — відповів Мортон — як чоловік, що глядить безсторонно на справу, як радив би батько, бо бажаю добра вам і дївчинї, що жертвувала для вас свою добру славу, котру ви повинні їй назад привернути, хоч би ви навіть і не мали на оцї свого дальшого щастя.

(Конець буде.)

ТЕЛЄҐРАМИ.

Ментона 3 марта. Їх Вел. Цїсар і Цїсарева були вчера рано о 7 годинї на проходї вздовж побережа, а відтак в лїсї на пригірку, а вернувши до нового готелю принимали у себе Найдост. Архікн. Людвика Віктора, котрий був у Них на спіданю. По полудни оглядали Їх Величества прекрасні огороди Анґлїйця командора Гавберіого.

Прага 3 марта. Против кількох ческих студентів розведено слїдство за розкидане підбурюючих карток; двох з них арештовано.

Відень 3 марта. Мінїстер справ заграничних ґр. Кальноский виїхав до Будапешту.

Будапешт 3 марта. Більше як тисячь студентів унїверситету демонстрували перед домом Антонїя і перед редакциєю Pesti Napl-а, а відтак пішли перед клюб лїберальний і зробили тут овацию президентови Подмалицкому та мінїстрови справедливости, Сілядіому. Сей послїдний промовив до них і сказав, що мимо ворогованя буде бороти ся за реформою церковною.

Льондон 3 марта. Королева запросила Ґледстона з женою на нинї на обід до себе. Ґледстон має нинї подати просьбу о дімісию, а завтра відбуде ся у королевої тайна нарада.

За редакцию відповідає **Адам Креховецкий.**

ОГОЛОШЕНЄ.

Дня 16 марта 1894 о годині 11 перед полуднем відбуде ся в сали Ради повітової в Бережанах звичайний

ЗАГАЛЬНИЙ ЗБІР

членів Повітового Товариства задаткового в Бережанах, товар. зареєстрованого з ограниченою порукою.

ПОРЯДОК ДНЕВНИЙ:

1. Справозданє з дїяльности і рахунків з р. 1893 і внесенє Ради надзираючої на удїленє Дирекциї абсолюториї.
2. Внесенє Ради надзираючої що до роздїлу чистого доходу за рік 1893.
3. Вибір двох членів Ради надзираючої. 25
4. Евентуальні внесения членів.

Бережани дня 27 лютого 1894.

О. Теодор Кордуба заступець голови — *Едвард Маєрбург* секретар

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.